

OPEX

www.opexir

mail@opex.ir

اطهار نظر کارشناسی در خصوص پیش نویس آئین نامه اجرایی بند (ز) تبصره (۱)

قانون بودجه سال ۱۴۰۱

شناسنامه گزارش:

نویسندگان: فریدون اسعدی، سیدحامد حسینی

ناظر: سید حمید حسینی

تاریخ انتشار: آبان ۱۴۰۱

اظهار نظر کارشناسی در خصوص پیش‌نویس آئین‌نامه اجرایی بند(ز) تبصره(۱) قانون بودجه سال ۱۴۰۱

تأمین قیر مورد نیاز پروژه‌های عمرانی هر ساله یکی از موضوعات بحث برانگیز در هنگام بررسی لایحه بودجه سالیانه بود و نمایندگان محترم به منظور برطرف کردن نگرانی‌های مربوط به تأمین قیر مورد نیاز پروژه‌های دستگاه‌های اجرایی، به ویژه وزارت راه و شهرسازی و وزارت آموزش و پرورش موضوعی را تحت عنوان **تهاتر و کیوم باتوم** برای تأمین قیر تصویب می‌کنند. بند(ز) تبصره(۱) قانون بودجه برای این موضوع تصویب شده است و وزارت نفت مکلف شد معادل ۱۹ هزار میلیارد تومان نفت خام از محل منابع در اختیار شرکت ملی نفت ایران در اختیار پالایشگاه‌ها قرار دهد و به میزان آن و کیوم باتوم را که ماده اولیه تولیدی قیر است را براساس آنچه در جدول این مصوبه آمده است به دستگاه‌های اجرایی اختصاص دهد.

این مصوبه و این روش تهیه و تأمین قیر مورد نیاز پروژه‌ها واجد ایراداتی است که چون این قانون هم اکنون تصویب شده است، جای طرح آن در این نوشتار نیست. اما اهم این ایرادات جهت اطلاع به عرض می‌رسد:

۱- با توجه به قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مصوب سال ۱۳۸۷، از ۱۰ پالایشگاه موجود کشور، فقط دو پالایشگاه آبادان و شازند اراک به دولت تعلق دارد که میزان تولید V.B پالایشگاه شازند صفر و سهم تولید پالایشگاه آبادان از کل تولید آن بیش از ۷ درصد است. در مجموع، پالایشگاه‌های اصفهان، بندرعباس و تهران حدود ۷۵ درصد V.B کشور را تولید می‌کنند که سهام آنها واگذار شدند و و کیوم باتوم تولیدی خود را از طریق بورس عرضه می‌کنند.

۲- پالایشگاه‌های واگذار شده از محل فعالیت‌های خود در مجموع ارقامی را به میزان ۴ هزار میلیارد تومان از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران طلب دارند و تصویب این حکم به مطالبات پالایشگاه‌ها اضافه می‌کند و هر چه به حجم این مطالبات اضافه شود، فعالیت توسعه‌ای و سهامداری آنها که اغلب بورسی هستند، دچار اشکال می‌شود و تأمین نقدینگی و سرمایه در گردش آنها دچار مشکل می‌شود.

۳- این حکم باعث می‌شود روابط مالی بین پالایشگاه‌ها و شرکت ملی پالایش و پخش دچار پیچیدگی شود و موضوعات مربوط به تفریغ بودجه هم به تبع آن، پیچیده شود. اما برای تکمیل و اصلاح پیش‌نویس آئین‌نامه موارد زیر پیشنهاد می‌شود:

اول، همانطور که استحضار دارید، وزارت راه و شهرسازی بر خلاف سایر دستگاه‌های اجرایی موضوع این تبصره، ابتدا قیر تولید شده را دریافت می‌کند و سپس وکیوم باتوم را به شرکت قیرساز تحویل می‌دهد. با توجه به ساز و کار فعلی سامانه ثامن، چنین موضوعی موجب ایجاد مشکل و کمبود منشأ برای قیرسازان می‌گردد. زیرا طبق رویه سامانه ثامن بایستی قیرساز از محل منشأ وکیوم باتوم تهاتری اقدام به تولید قیر دستگاه‌ها نماید، لیکن در خصوص وزارت راه با توجه به نبود منشأ و عدم دریافت وکیوم باتوم، قیرساز بایستی از منشأ آزاد خود که در بورس خریداری نموده است، نسبت به تولید قیر در سامانه ثامن اقدام نماید.

دوم، علی‌رغم پیگیری‌های مکرر، تاکنون حق الزحمه ۲۰ درصدی قیرسازان از وکیوم باتوم دریافتی، قابل استفاده برای قیرسازان نبوده است، زیرا منشأ آن در سامانه ثامن به عنوان منشأ تهاتری ثبت شده و قابل فروش یا صادرات برای قیرسازان نمی‌باشد.

سوم، با توجه به ماهیت تحقق درآمد از محل ۲۰ درصد وکیوم باتوم، در بررسی مالیاتی دفاتر قیرسازان بایستی سهم بیست درصدی از مالیات عملکرد معاف گردد زیرا این میزان به نوعی حق الزحمه قیرساز محسوب می‌گردد و صرفاً مالیات تکلیفی بایستی به آن تعلق گیرد. بنابراین فروش آن بایستی از مالیات عملکرد معاف بوده و این موضوع به سازمان امور مالیاتی ابلاغ گردد.

چهارم، برای تأمین مطمئن و پایدار منابع مورد نیاز به منظورتیه قیر پروژه‌های عمرانی دستگاه‌های اجرایی، باید ردیف بودجه‌ای مشخصی براساس نیاز پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سالیانه تعیین گردد تا هم شرکت‌های قیرساز و هم پالایشگاه‌های تولیدکننده V.B از محل مطالبات حاصل شده دچار مشکل نگردند. اهمیت این پیشنهاد از این جهت است که باعث می‌شود آنچه که در قسمت اول این گزارش بدان اشاره شده است مرتفع و برطرف شود.